

Bæredygtighedshistorie

Call for Papers (abstracts) til *temp* 24

I 2019 optrådte afledninger af ordet "bæredygtig" 7908 gange i danske landsdækkende aviser. I 2000 var tallet 1240. Resultatet af denne hurtige Infomedia-søgning bekræfter, hvad vi alle ved: Bæredygtighed er blevet et nøglebegreb i vor tids politiske kultur. Når *temp* har planlagt at gøre bæredygtighed til temaet for sit næste temanummer, skyldes det, at vi ønsker at gøre vores til, at bæredygtighed kommer til at stå centralt i historiefaget. Ikke som et nichefelt, men som noget, der medtænkes bredt i vores fag.

Debatter om bæredygtighed har oftest menneskets omgang med naturgrundlaget som omdrejningspunkt, og samspillet mellem natur og menneske er et historisk forskningsfelt, der under overskriften miljøhistorie de sidste to til tre årtier har vundet gehør. Således er "environmental history" det historiske tema, der siden 1970'erne har vundet mest frem, når amerikanske universiteter efterspørger nye videnskabelige medarbejdere. Men trods denne udvikling, der også har sat markante spor i dansk historieforskning, er der en tydelig tendens til, at denne interesse er forblevet et fagligt felt for særligt interesserede.

Udgangspunktet for arbejdet med dette temanummer er, at bæredygtighedsbegrebet har potentialet til at rykke interessen for natur-menneskesamspillet ind på den centrale plads i vores fag, som det efter vores opfattelse må have. Den voksende forståelse af, at klimaforandringer, tab af biodiversitet og et stadigt større demografisk tryk kan få katastrofale konsekvenser, er i fuld gang med at forandre vores forventningshorisont. Det vil imidlertid også ændre betingelserne for at skrive nutidsrelevant historie, hvor vi må indskrive naturen og vores omgang med den som en central del af vores erfaringsrum. Og hvor vi må gentænke og måske reformulere forholdet mellem natur og kultur, mellem tidslighed og rumlighed og mellem det særegne og det almene.

Inspirationen kommer naturligvis ikke mindst fra FN's sytten "verdensmål for bæredygtig udvikling" fra 2015. Bæredygtighedsmålene handler i meget høj grad om vores omgang med naturgrundlaget, men der er også økonomiske, sociale og politiske mål, og man skal ikke kradse meget i den smukke retorik for at indse, at de enkelte mål let kommer til at modarbejde hinanden. At finde på løsninger på disse modsætninger og at gøre det tids nok er en af de helt store udfordringer, som verden står overfor.

Bæredygtighedsvinklen giver altså mulighed for at bringe det felt, som vi normalt kalder miljøhistorie, i spil med klassiske faghistoriske temaer og genrer som nationalhistorie, politisk historie, social historie, økonomisk historie, teknologihistorie og kulturhistorie. Hvad sker der, når man anlægger et historisk perspektiv på bæredygtighedsbegrebet? Og hvad sker der omvendt, når man anlægger et bæredygtighedsperspektiv på historien?

Bæredygtighedsperspektivet er måske mest påtrængende for den periode, da menneskets aftryk på kloden blev mærkbart i form af industrialisering, urbanisering og demografisk vækst. Det skete i den vestlige verden fra 1700-tallet og skiftede tydeligt gear med den såkaldte Store Acceleration eller Antropocæn fra o. 1950. Forestillinger om samspillet mellem menneske og natur og

eksempler på dramatiske samfundsmæssige konsekvenser af ikke-bæredygtig omgang med naturgrundlaget hører imidlertid ikke kun den moderne, vestlige verden til.

Derfor er det ambitionen med dette temanummer at præsentere artikler, der viser en bred vifte af emner, kronologisk, geografisk, metodisk og teoretisk, der alle har det til fælles, at de forholder sig til menneske-naturproblematikker i historisk perspektiv.

Deadlines:

Deadline for abstracts (min. ½ side): 15. november 2020

Forfatterseminar: ultimo maj 2021 (deadline for papers: en måned før seminardato)

Deadline for artikelbidrag: ultimo august 2021

Bidrag – og eventuelle spørgsmål – sendes til temphist@cas.au.dk

Temanummeret redigeres af Camilla Andersen, Bo Fritzboøger, Mary Hilson, Nina Toudal Jessen, Louise Nyholm Kallestrup, Line V. Knudsen, Niels Wium Olesen, Bo Poulsen, Louise Skyggebjerg og Nils Arne Sørensen.